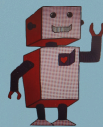

DRŽIMO IT KORAK

SIGURNOST
NA INTERNETU

UDRUGA „ROBOBRAČ“

*Kako
podržati
djecu
u sigurnom
i zdravom
korištenju
tehnologije*

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
demografije i useljeničtva

plus
OBITELJI

Ovaj projekt provodi se sredstvima
Ministarstva demografije i useljeničtva.

Digitalno djetinjstvo

U svijetu brzog digitalnog razvoja, djeca i mladi sve se ranije susreću s online sadržajem – i onim korisnim, ali i potencijalno štetnim. U takvom okruženju, informiranost i aktivna uloga roditelja postaju ključni za sigurnost djece na internetu. Povećanje digitalnih kompetencija roditelja, posebno u području prevencije elektroničkog nasilja, važan je korak u stvaranju sigurnijeg digitalnog okruženja. Cilj nam je osnažiti roditelje da budu podrška djeci u ranom prepoznavanju i snalaženju u situacijama koje mogu biti zbunjujuće ili uznemirujuće.

PRAKTIČNI
SAVJETI ZA
ODGOVORNO
DIGITALNO
RODITELJSTVO

Ovaj projekt provodi se sredstvima
Ministarstva demografije i useljeništva.

Ekrani i djeca: koliko je previše?

PREPORUKE WHO I PEDIJATRIJSKIH ORGANIZACIJA

**DJECA DO
2 GODINE**
Bez ekrana

2-5 GODINA
Max 1 sat dnevno
(uz nadzor)

ŠKOLSKA DOB
Ravnoteža između
online i offline aktivnosti
- postaviti jasna **pravila**
trajanja i sadržaja.

Kako
strukturirati
dnevnu rutinu
s ekranima

SAVJET KVALITETA
SADRŽAJA JE VAŽNIJA
OD KOLIČINE. GLEDajte,
IGRAJTE I UČITE ZAJEDNO.

Ovaj projekt provodi se sredstvima
Ministarstva demografije i useljništva.

Elektroničko nasilje vs. tradicionalno nasilje

TRADICIONALNO NASILJE SE DOGAĐA LICEM U LICE.

ELEKTRONIČKO NASILJE (CYBERBULLYING)
DOGAĐA SE IZA EKRANA – ČESTO ANONIMNO,
BRZO I BEZ GRANICA. DJECU DANAS
NE NAPUŠTA U ŠKOLSKOM HODNIKU –
ONO IH PRATI KUĆI, NA MOBITELU.

SAVJET OTVORENA
KOMUNIKACIJA S DJECOM
JE KLJUČ. NAUČITE IH DA
UVIJEK MOGU DOĆI K VAMA.

Ovaj projekt provodi se sredstvima
Ministarstva demografije i useljeništvu.

Što ako dođe do problema?

Dijete kao žrtva ili počinitelj nasilja na internetu

AKO JE DIJETE ŽRTVA

- Smiriti dijete, ne okrivljavati
- Sačuvati dokaze (screenshotovi)
- Prijaviti nasilje (škola, policija, platforma)

AKO JE DIJETE POČINITELJ

- Razgovor bez prijetnji
- Razumjeti motivaciju
- Posljedice i odgovornost - radite na empatiji i razumijevanju
- Suradnja sa školom ili stručnjacima

Ovaj projekt provodi se sredstvima
Ministarstva demografije i useljenišтва.

PEGI oznake pomažu roditeljima prepoznati jesu li videoigre primjerene djeci – ne samo po dobi, već i prema vrsti sadržaja

PRIMJERI NAJPOPULARNIJIH IGARA I NJIHOVE PEGI OZNAKE:

- **MINECRAFT – PEGI 7** → BLAGO CRTANO NASILJE
- **FORTNITE – PEGI 12** → AKCIJA, ONLINE KOMUNIKACIJA
- **FIFA 24 – PEGI 3** → SPORTSKI SADRŽAJ, MOŽE IMATI ONLINE CHAT
- **ROBLOX – PEGI 7** → KORISNIČKI SADRŽAJ, ONLINE IGRAČI
- **BRAWL STARS/CLASH ROYALE – PEGI 7** → CRTANO NASILJE, TIMSKA BORBA
- **GTA V/CALL OF DUTY – PEGI 18** → NASILJE, PSOVKE, KRIMINALNE RADNJE

PEGI =
Pan European
Game Information –
pokazuje dobnu
prikladnost sadržaja
u videoigrama.

**PEGI 3 – PRIKLADNO
ZA MALU DJECU (BEZ NASILJA)**
**PEGI 12 – BLAGO NASILJE,
VULGARNI JEZIK**
**PEGI 18 – TEŽAK KRIMINAL,
NASILJE, DROGE**

SAVJET PROVJERAVAJTE
SADRŽAJ I IGRAJTE
S DJECOM KAKO BISTE
ZNALI ŠTO IH PRIVLAČI.

CO:RE klasifikacija online rizika

CO:RE (Children Online: Research and Evidence) klasifikacija online rizika sustav je kategorizacije internetskih rizika s ciljem zaštite djece i mladih u digitalnom okruženju. Ovaj model temelji se na istraživanjima o sigurnosti na internetu i grupira rizike u četiri glavne kategorije:

1. SADRŽAJNI RIZICI (CONTENT RISKS)

Djeca su izložena neprimjerenom sadržaju.

Primjeri: nasilni ili eksplicitni materijali, lažne informacije, ekstremistički sadržaji.

2. KONTAKTNI RIZICI (CONTACT RISKS)

Djeca su ciljana ili uključena u nepoželjnu komunikaciju.

Primjeri: online predatori, groomanje, ucjene, manipulacija.

3. PONAŠAJNI RIZICI (CONDUCT RISKS)

Djeca sudjeluju u rizičnim aktivnostima na internetu.

Primjeri: cyberbullying, dijeljenje privatnih podataka, upad u tuđe račune.

4. UGOVORNI RIZICI (CONTRACT RISKS)

Djeca su izložena komercijalnim i finansijskim opasnostima.

Primjeri: loot boxovi u igrama, mikrotransakcije, prijevare, krađa podataka.

CO:RE KLASIFIKACIJA POMAŽE
ISTRAŽIVAČIMA, RODITELJIMA
I EDUKATORIMA RAZUMJETI RAZLIČITE
VRSTE DIGITALNIH PRIJETNJI I OSNAŽITI
DJECU ZA SIGURNIJE ONLINE PONAŠANJE.

Problematična uporaba videoigara i društvenih mreža

KLJUČNI KRITERIJI ZA DIJAGNOZU OVISNOSTI O IGRAMA

Gubitak kontrole

Osoba ne može kontrolirati učestalost, trajanje i intenzitet igranja.

Prioritet igrana

Videoigre postaju važnije od drugih interesa i aktivnosti.

Negativne posljedice

Nastavak igranja unatoč štetnim posljedicama (škola, posao, društveni odnosi).

DODATNI UVJETI

Simptomi moraju trajati najmanje 12 mjeseci da bi se postavila dijagnoza.

Problem mora značajno utjecati na svakodnevni život, zdravlje ili funkcionalnost osobe.

MOGUĆI ZNAKOVI OVISNOSTI

- Zanemarivanje škole, posla i obaveza
- Poremećen san i prehrana
- Izolacija i smanjena društvena interakcija
- Razdražljivost i agresija kad nije moguće igrati
- Gubitak interesa za druge hobije

OVISNOST O IGRAMA TRETIRA SE KROZ TERAPIJU, PODRŠKU OBITELJI I POSTAVLJANJE ZDRAVIH DIGITALNIH NAVIKA.

„Roditeljstvo u digitalno doba ne znači znati sve – nego biti uz dijete, slušati ga i učiti zajedno. Djeca koja znaju da ih roditelji razumiju i podržavaju, spremnija su prepoznati rizike i zaštititi sebe i druge.“

Popularne aplikacije: što roditelji trebaju znati

Obiteljsko povezivanje na TikToku roditeljima, skrbnicima i tinejdžerima omogućuje prilagodbu sigurnosnih postavki na temelju individualnih potreba. Roditelj ili skrbnik može svoj račun za TikTok povezati s računom tinejdžera i postaviti kontrole.

Kako biste otišli u Obiteljski centar INSTAGRAMA kao roditelj putem Instagram aplikacije:

1. Dodirnite *Profil* ili svoju sliku profila u donjem desnom kutu kako biste otvorili svoj profil.
2. Dodirnite *Više mogućnosti* u gornjem desnom kutu.
3. Dodirnite *Nadzor*.

Obiteljski centar na Snapchatu roditeljima pomaže da steknu bolji uvid u to s kim su njihovi tinejdžeri prijatelji na Snapchatu i s kim su komunicirali, a da pritom ne otkrivaju suštinu tih razgovora.

OSIGURAJTE DA I VI I DIJETE
IMATE INSTALIRANE APLIKACIJE
S AKTIVNIM RAČUNIMA.

Popularne aplikacije: što roditelji trebaju znati

YOUTUBE KIDS

YouTubeKids omogućuje prijavljenim roditeljima izradu zasebnog profila za svako dijete u kućanstvu. Svaki profil ima zaseban skup postavki gledanja i preporuka, čime se svakom djetetu omogućuje da iskoristi sve prednosti aplikacije YouTubeKids. Dijete ne može uključiti automatsku reprodukciju kad je ta postavka uključena.

- Možete isključiti automatsku reprodukciju. Dijete ne može uključiti automatsku reprodukciju kad je ta postavka uključena.
- Ograničavanje vremena upotrebe. Kad se dosegne vremensko ograničenje, djetetu će se prikazati obavijest „Vrijeme je isteklo!” i aplikacija će se zaključati.
- Možete spriječiti da se novi pregledi videozapisa upotrebljavaju kao signali za preporučivanje drugih videozapisa.

Budite uzor: roditelji oblikuju digitalne navike djece

DJECA PROMATRAJU I IMITIRAJU RODITELJE. KOLIKO STE VI NA MOBILETU? RODITELJI SU PRVI DIGITALNI UZORI.

SAVJETI

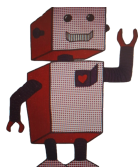
- Tehnološke „pauze” za cijelu obitelj
- Zajedničko korištenje digitalnih sadržaja
- Poštivanje privatnosti i postavljanje granica

POKUŠAJTE

- Ne koristiti mobitel za stolom
- Ne koristiti mobitel u spavaćim sobama
- Ne koristiti mobitel dok vam dijete priča
- Imati dnevno offline vrijeme

**DJECA UČE
PROMATRAJUĆI VAS.
Ako poštujete
pravila – lakše
će i oni!**

Obiteljska pravila i digitalni razgovori

POSTAVLJANJE ZAJEDNIČKIH PRAVILA

- Gdje i kada se koriste ekrani (npr. bez ekrana za stolom i ne u spavaćoj sobi)
- Koje aplikacije su dopuštene
- Pravilo „dogovori se prije preuzimanja”

POSTAVLJANJE OBITELJSKIH PRAVILA

- Savjeti za izradu pravila o korištenju tehnologije
- Primjer digitalnog kućnog dogovora – obiteljski ugovor

OSNAŽIVANJE
DJECE ZA
DONOŠENJE
DOBRIH
ODLUKA

REDOVNI
RAZGOVORI
O DIGITALNIM
ISKUSTVIMA

KRATKI VODIČ ZA RAZGOVOR RODITELJA I DJECE

RODITELJSKO PITANJE

"Koje ti je najdraže mjesto na internetu?"

"Što bi napravio da ti netko nepoznat pošalje poruku?"

"Imaš li prijatelje koji su doživjeli nešto neugodno online?"

ŠTO POTIČE KOD DJETETA

Otvorenost

Kritičko razmišljanje

Empatija i
osviještenost

Roditeljska zaštita

PREPORUKE ZA RODITELJE: PREGLEDAVANJE DJEČJEG MOBITELA

DOGOVOR, A NE ŠPIJUNAŽA

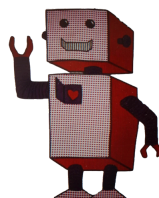
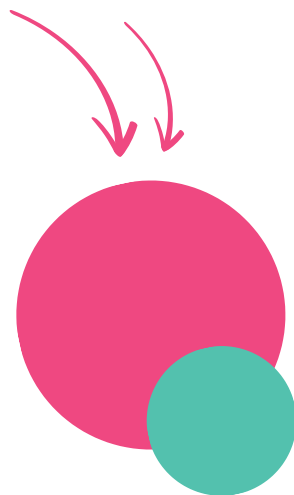
- Pregledavanje sadržaja treba biti najavljeno i objašnjeno unaprijed – npr: „Mobitel ćemo zajedno pregledavati jednom tjedno, da vidimo kako ti ide, ako ti treba pomoć ili te nešto brine“.
- Djeca (posebno starija) trebaju imati osjećaj povjerenja, ne stalni nadzor.

REDOVITI UVID – ALI RAZMJERNO DOBI

- **Do 10 godina:** pregled mobitela može biti čest i vođen zajedno s djetetom – npr. svaki dan ili nekoliko puta tjedno.
- **11–13 godina:** preporučuje se povremeni uvid i više razgovora o iskustvima.
- **14+ godina:** važniji je razgovor o digitalnim navikama i granicama, uz iznimno povremeni nadzor ako postoje konkretni razlozi za zabrinutost.

FOKUS NA RAZGOVOR, NE SAMO NA KONTROLU

- Važno je razgovarati o tome što dijete vidi, doživljava, s kim komunicira, a ne samo "pročešljati poruke".
- Pitanja poput: „Jesi li ikad dobio neku poruku koja te zbunila?“, „Što ti je smiješno, a što ti je neugodno online?“ pomažu više nego sama zabrana.

Kako roditelji mogu pomoći

**OVISNOST O VIDEOIGRAMA JE JEDINA SLUŽBENA
DIJAGNOZA, DOK OVISNOST O DRUŠTVENIM
MREŽAMA NE POSTOJI.**

- RAZGOVARAJTE O POSLJEDICAMA NEPRIMJERENIH OBJAVA - KOJI SU VAŠI KRITERIJI ZA NEPRIMJERENE OBJAVE?
- POTIČITE DJECU DA RAZMIŠLJAJU „Bih li to rekao/la uživo?
Bih li htio/la da moja učiteljica ili baka to vidi?”

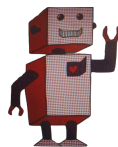

**CHECKLISTA
ZA RODITELJE**

**KONTAKTI
ZA POMOĆ**

- HRABRI TELEFON – 116 111
- CENTAR ZA SIGURNIJI INTERNET
WWW.CSI.HR - 0800 606 606
BESPLATNA LINIJA 08-16H
- POLICIJA – 192

UDRUGA „ROBOBRÁC“
WWW.ROBOBRAC.COM

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
demografije i useljeničtva

Ovaj dokument izrađen je uz financijsku podršku
Ministarstva demografije i useljeničtva. Sadržaj
ovog dokumenta u isključivoj je odgovornosti
Korisnika i ni pod kojim se uvjetima ne može
smatrati kao odraz stajališta Ministarstva

